

Stedennetwerk zet stadslandbouw op de kaart

Stadslandbouw staat volop in de belangstelling, maar kent nog weinig politieke en bestuurlijke steun. Hoe kan dat anders?, vragen vijftien gemeenteambtenaren, verenigd in het Stedennetwerk Stadslandbouw, zich af. Een reportage bij een van de bijeenkomsten van het netwerk in Groningen.

Het is een indringende vraag waar Wout Veldstra, werkzaam bij de gemeente Groningen, mee start: 'Hoe kan ik zorgen dat het draagvlak voor regionaal voedsel niet meer alleen afhankelijk is van een handjevol actievelingen?' Ruim anderhalf jaar lang probeert Veldstra de inwoners van Groningen en de gemeente zelf warm te maken voor een nauwere relatie tussen stad en platteland. Enthousiasme is er wel. Maar de doorbraak naar een hechte relatie tussen boer en burger komt er maar niet. Daar maakt de gemeenteambtenaar zich zorgen over.

Dit vraagstuk legt hij vandaag voor aan de deelnemers van het Stedennetwerk Stadslandbouw. Het is de ideale plek om zo'n vraag neer te leggen. Vrijwel alle vijftien deelnemers trekken het thema

stadslandbouw binnen hun eigen gemeente. Ze willen collega's, bestuurders en gemeenteraad er warm voor laten lopen. Ze zijn ervan overtuigd dat stadslandbouw veel oplevert. De stedeling kan namelijk weer ervaren waar zijn voedsel vandaan komt, de sociale structuur verbetert, de stad wordt aantrekkelijker om te wonen en te werken en de voedselkilometers van de stad gaan omlaag. Ook geeft het de landbouw een markt voor producten en diensten.

>> Eigen gemeente overtuigen

Voordat al die voordelen werkelijkheid kunnen worden, moeten de gemeenteambtenaren eerst het eigen netwerk binnen de gemeente zien te overtuigen en mee zien te krijgen. Het stedennetwerk dat is

opgericht met steun van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) helpt de ambtenaren daarbij. Wageningen UR zorgt voor de coördinatie. Via een besloten discussiegroep op LinkedIn geven de ambtenaren elkaar tips en inspiratie. Ook laten ze zien waar knelpunten liggen en bedenken ze oplossingen om stadslandbouw een structureel onderdeel te laten worden van het stedelijk beleid.

En eens in de zoveel tijd komen de ambtenaren bij elkaar rondom een thema. Vandaag is burgerparticipatie het onderwerp: één van de vijf thema's die de stedennetwerkers hebben aangemerkt als cruciaal voor de ontwikkeling van stadslandbouw.

De onderzoekers Onno van Eijk en Jan Eelco Jansma van Wageningen UR, die de bijeenkomsten voorbereiden, hanteren drie principes in de bijeenkomst: verdiepen, verbinden en verbreden. Ze gaan in op de kennisvragen die over het thema leven (verdiepen). Daarnaast verbinden de onderzoekers lokale expertise en ervaring aan die van de deelnemers, zodat die inspiratie opdoen en praktische handvatten krijgen (verbinden). En de onderzoekers en deelnemers brengen de verdieping en verbinding naar 'buiten'; naar andere steden, naar overheden en naar andere initiatiefnemers (verbreden).

>> Samen oplossing vinden

De dag begint met verbinden via intervisie. De deelnemers gaan in twee groepjes uiteen. Ieder probeert een oplossing te vinden voor het probleem van een van de deelnemers, waaronder dat van de Groninger Veldstra. Het idee is dat inzoomen op zo'n probleem ook de andere deelnemers helpt. Ze worstelen immers met soortgelijke problemen. 'Vraag door en ga niet in discussie', geeft Onno van Eijk de deelnemers mee

Het belang van dat advies blijkt even later. De vraag die Veldstra als eerste stelde – hoe kun je zorgen voor meer draagvlak voor regionaal

voedsel? – is namelijk niet de echte vraag. Verhelderende vragen, opmerkingen en suggesties van zijn collega's maken duidelijk dat de Groninger eigenlijk met een andere vraag worstelt: 'Hoe vertel ik het verhaal van het "voedselprobleem" op zo'n manier dat de gemeenteraad en instanties als zorginstellingen er warm voor lopen?'. Een vraag die de overige deelnemers herkennen en waar ze de komende tijd verder over gaan nadenken.

>> Kies de juiste vorm van burgerparticipatie

Na de intervisie volgt de verdieping. Esther Veen, onderzoeker bij Wageningen UR, vertelt over verschillende vormen van burgerparticipatie. Zij geeft haar toehoorders mee: 'Denk als gemeente na hoeveel participatie van burgers je wenst en welke rol je zelf dan moet spelen.' Daarna volgt een uitleg over steeds verdergaande vormen van participatie. Wil de gemeente alleen burgers raadplegen, dan kan zij veel mensen bereiken. Maar de kans dat de gemeente ook wat doet met de mening van burgers is klein. De gemeente kan ook op een gelijkwaardige basis samenwerken met de burgers. Dit wordt ook wel coproduceren genoemd. De kans dat het plan waar burgers en gemeente samen aan werken wordt gerealiseerd, is groot. Een nadeel is dat maar weinig burgers met het traject mee kunnen doen.

>> Actieve burgers

Dan is het tijd voor verbinding. Actieve burgers zijn binnengedruppeld. Allemaal uit Groningen en op de een of andere manier actief met stad en groen. Ze zijn uitgenodigd om ervaringen uit te wisselen met de gemeenteambtenaren. Ieder gaat met een paar gemeenteambtenaren dieper in op de vraag: wat boeit de burger en wat moet de gemeente daarmee? Een van hen is Pia Duisterwinkel. Haar missie is om meer groen in de stad te krijgen. Is er een inspraakavond over herinrichting van een park, dan is zij erbij. Maar de meeste burgers blijven thuis. De ervaring van Duisterwinkel is dat je hen kunt betrekken als je gezelligheid biedt, bijvoorbeeld door een straatfeest te organiseren. Of door ze iets gratis te geven, zoals gratis bollen om gezamenlijk te planten. 'De gemeente moet meer in doelgroepen denken', is haar advies. Wil je horen wat bejaarden met het park willen, dan moet de gemeente naar hen toe. Zo komt elke groep met aanbevelingen.

Veldstra kan in ieder geval weer verder. Na afloop zegt hij: 'Mijn conclusie is vooral dat we als gemeente niet te veel zelf moeten willen regelen. Dat lukt ook niet omdat bij de overheden daarvoor niet genoeg energie zit in het onderwerp stadslandbouw. Op die enkele pionier als ik na. Maar we kunnen best op het maatschappelijk draagvlak vertrouwen, zeker bij zo'n onderwerp als burgerparticipatie.' (LN)